

Posudek na bakalářskou práci Martiny Chamlarové „Analýza vývojových typů desetiletých dívek“

Mgr. David Doubek, Ph. D., vedoucí práce

Martina Chamlarová si vybrala pro svou bakalářskou práci problematiku sociálního života a sebeidentifikace dívek na přelomu čtvrté a páté třídy. Práce byla zadána jako určitá replika výzkumu, který jsme prováděli s PSŠE před více než deseti lety. Byl jsem zvědavý, jestli typologie, o kterých jsem psal ve svých textech ob stojí v konfrontaci s časem a přístupem jiného autora. Pokaždé, když píšeme etnografii, klademe si otázku – není můj pohled na věc zkreslený, příliš zaujatý, jakou obecnou hodnotu má. A výzkum tohoto typu může této nejistotě přinést určitou úlevu – ať dopadne jakkoliv. Předkládaná práce je empirická, jedná se o etnografii, kvalitativní studii určitého období dospívání. Zároveň konfrontuje příslušné kapitoly vývojových psychologů českých autorů.

Pokud jde o

a) ucelenost - Práce je zformulována jasně a cíl je představen, míra splnění je také komentovaná a práce ucelená je.

b) originalitu – Práce je sice replikou už jednou realizovaného výzkumu, vychází však plně z původních autorčiných etnografických dat a je zaměřena na dívky, kterým v rámci ročních zpráv z longitudinálu PSŠE nebyl věnovaný specifický text pro dané období. Navíc odstup deseti let nabízí zajímavé možnosti srovnání, úvah o stabilitě typů, na jakých prvcích je vlastně tato typovost založená.

c) rozsah materiálu – Autorka měla dostatek původních dat.

d) adekvátnost a hloubku analytických postupů – Etnografická data byla zpracována příslušnými postupy. Je evidentní autorčina schopnost pracovat s kategorizací a vytvářet vlastní pojmy. Ovšem jsem přesvědčený, že reálná schopnost autorky analyticky uvažovat je větší, než kterou ve své práci stihla ukázat.

e) ukotvenost a reflexe ve vztahu k dosavadnímu poznání – Autorka se pokusila vyrovnat se s hlavní českou literaturou, týkající se vývojové psychologie, kde přichází i s určitou kritikou, poučenou pobytem v terénu. Práci s „teorií“, „dosavadním poznáním“ v autorčině případě pronásledovaly určité obavy, zda se jí „smí“ nějak zmocnit, když je to „teorie“, tak je to jakási posvátná neproniknutelná sada vět, kterou lze jen mantricky opakovat. Domnívám se, že se autorce podařilo tento předsudek překonat a nakonec dokáže k literatuře přistupovat překvapivě zrale a pracuje s ní docela dobře. Ovšem i zde jsem přesvědčený, že skutečné možnosti autorky jsou mnohem větší, než stihla předvést nebo si je ochotná přiznat. Že například přístup k textům PSŠE by mohl být kritičtější (ve smyslu kritiky toho, co je vlastně typického na těch typologiích), a vzhledem k tomu, že práce nakonec hlavně reflektuje fenomén módy, by si i tento fenomén zasloužil víc pozornosti.

Závěrem: domnívám se, že studentka splnila požadavky a její práce je zajímavá. Bohužel si na vlastní zpracování dat a psaní textu nechala málo času a tak práce nedosahuje takové hloubky, jaké by mohla dosáhnout, což je škoda.